

Esitys Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) perustamisesta sote-uudistusta koskevan lakikokonaisuuden (HE 241/2020 vp) voimaantulon jälkeen

Kaupunginhallitus 26.4.2021 § 127

Valmistelu

Valmistelijana talousjohtaja Eeva Suomalainen, p. 040 652 4002

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen esitys hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta on parhaillaan eduskuntakäsittelyssä (HE 241/2020 vp). Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustettaisiin suoraan voimaanpanolain nojalla ehdotetun laissa kirjatun voimaantuloajan mukaisesti (tällä hetkellä arvio 1.7.2021). Siten myös hyvinvointialueesta annetun lain tulisi olla voimassa pääosin 1.7.2021 tai mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

Ensi vaiheessa hyvinvointialueiden väliaikaishallinto ja aluevaalien jälkeen valittujen aluevaltuustojen toiminnan käynnistymisen jälkeen hyvinvointialueet valmistelevat toiminnan organisoinnin sekä henkilöstö- ja omaisuussiirrot yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien.

Hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen olisi sovittava välittömästi voimaanpanolain

voimaantultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaisi valmistelutoimielimen. Väliaikainen valmistelutoimielin vastaisi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta sekä käyttäisi sitä koskevaa päätösvaltaa ja vastaisi tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä siihen saakka, kunnes aluevaltuusto olisi valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus olisi aloittanut toimintansa.

Jos osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, osapuolten on välittömästi ilmoitettava asiasta valtiovarainministeriölle. Valtioneuvosto asettaa tällöin valmistelutoimielimen valtiovarainministeriön esityksestä. Tällöin alueen väestömäärältään suurin sairaanhoitopiiri vastaa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta.

Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä on oltava hyvinvointialueen kunnista ja perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueista yhteensä seitsemän jäsentä, sairaanhoitopiiristä kaksi jäsentä, erityishuoltopiiristä yksi jäsen ja alueen pelastustoimesta yksi jäsen sekä jokaisella jäsenellä varajäsen. Osapuolten sopiman kunnallisen viranomaisen tai valtioneuvoston tekemään valmistelutoimielimen asettamista koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Valmistelutoimielimen asettamisesta on ilmoitettava valtiovarainministeriölle. Väliaikaiseen toimielimeen sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Valmistelutoimielimen asettavan viranomaisen on järjestettävä valmistelutoimielimelle kokous- ja työtilat sekä huolehdittava valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten muusta varmistamisesta. Hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen toimeenpanon seuraamiseksi ja tueksi voidaan asettaa myös seurantaryhmä. Valtio myöntää hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022.

Hallituksen esitys (241/2020 vp) sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta on luettavissa kokonaisuutena:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_241+2020.aspx (s. 1312-1340)

Väliaikaisen valmistelutoimielimen valmistelu Pohjois-Savossa

Pohjois-Savossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjiä on tällä hetkellä yhteensä 18 sekä Vaalijalan kuntayhtymä. Lisäksi pelastustoimesta vastaa Pohjois-Savon pelastuslaitos. Tulevaisuudessa näiden toimijoiden palvelut järjestää Pohjois-Savossa yksi hyvinvointialue. Tästä syystä on erityisen tärkeää, että hyvinvointialueuudistuksen valmistelu ja toimeenpano päästään aloittamaan nopeasti ja tehokkaasti heti lakien voimaantulon jälkeen, jotta Pohjois-Savon hyvinvointialue on valmis aloittamaan toimintansa 1.1.2023.

Toimeenpanosta ja valmistelusta ennen aluevaltuuston valintaa vastaa edellisessä kappaleessa kuvattu väliaikainen

valmistelutoimielin, jonka kokoonpanosta ja asettajasta nykyisten toimijoiden on sovittava.

Esityksen valmistelu yhteistyössä

Esitystä väliaikaisesta valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja asettajasta on valmisteltu POSOTE20 -hankkeen vapaaehtoisen valmistelun johtoryhmän johdolla, joka koostuu Pohjois-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen ylimmästä johdosta. POSOTE20 -hanke koordinoi sote-uudistusta tukevia kehittämishankkeita sekä sote-uudistuksen vapaaehtoista alueellista valmistelua Pohjois-Savossa (Tulevaisuuden sote-keskus ohjelma; SOTE-rakenneuudistus). Hankkeita rahoittaa STM.

Esitystä väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja asettajasta on käsitelty POSOTE20 -hankkeen poliittisessa seurantaryhmässä, Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksessa ja Pohjois-Savon kuntajohtajien kanssa. Lisäksi esityksestä on tiedotettu laajasti Pohjois-Savon kuntapäättäjiä 30.3.2021 ja 1.4.2021 järjestetyissä tilaisuuksissa.

Esityksen pohja on sote-uudistus -lakikokonaisuuden voimaannuttamisella. Valmistelussa on kuitenkin tunnistettu, että maakuntamme tämänhetkisen rakenteen ja integraation tason vuoksi tarvitsemme tätä laajempaa valmistelutoimielintä kuitenkin siten, että sen kokoonpano pysyy kooltaan tehokkaana ja toimintakykyisenä.

Huomioitavaa on, että valmistelutoimielimen jäsenet ovat organisaatioiden viranhaltijoita, joilla olisi hyvä asiantuntemus toimialansa hallinnosta ja toiminnasta. Keskusteluissa on linjattu, että Pohjois-Savon väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet toimitivat konkreettisesti eri kokonaisuuksien vastuuvalmistelijoina

(mahdollisuus käyttää tarvittaessa työhön n. 50-100% työpanos; valtio myöntää hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin).

Tässä kirjeessä oleva esitys on saanut hyvän vastaanoton valmistelussa. **Jos esityksestä ei kuitenkaan päästä yhteisymmärrykseen Pohjois-Savossa kahden kuukauden kuluttua lakien voimaantulosta, valtiovarainministeriö nimeää väliaikaisen valmistelutoimielimen ja tällöin kokoonpano on nyt esitettyä huomattavasti suppeampi (Liite 1; 11+11 jäsentä). Tällöin myös koko uudistuksen toimeenpano ja jo valmiiksi tiukka aikataulu uhkaa vaarantua, koska väliaikaisen valmistelutoimielimen työn käynnistyminen viivästyy.**

Tässä esityksessä kysymys ei ole ennakoivasta toimeenpanosta, vaan sen varmistamisesta, että lakien hyväksynnän jälkeen työ on mahdollista käynnistää mahdollisimman nopeasti. Jos soten ja pelastustoimen uudistusta koskevaa lakikokonaisuutta (HE 241/2020 vp) ei hyväksytä eduskunnassa, tämän dokumentin mukainen esitys väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja asettamisesta ei ole enää ajankohtainen.

Pyydämme hyväksyntää esitykselle

Pyydämmeekin teitä ottamaan kantaa kirjeessä olevaan esitykseen Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta. Päätös tulee valmistella ja tehdä sen mukaan, mitä kuntalaissa säädetään ja kunkin tahon osalta hallintosäännössä määrätään. Jos Pohjois-Savon tulevan hyvinvointialueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoitopiiri, erityishuoltopiiri ja alueen pelastustoimi hyväksyvät esityksen, siinä esitetty viranomainen

(Pohjois-Savon liitto) asettaa väliaikaisen valmistelutoimielimen ja ilmoittaa sen asettamisesta valtionvarainministeriöön siinä tapauksessa, että sote-uudistuksen lakikokonaisuus hyväksytään eduskunnassa (HE 241/2020 vp).

Pyydämme Teitä Pohjois-Savon tulevan hyvinvointialueen kuntia, yhteistoiminta-alueita, sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä sekä pelastuslaitosta hyväksymään seuraavan esityksen Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta.

Esitys Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta sote-uudistusta koskevan lakikokonaisuuden (HE 241/2020 vp) voimaantulon jälkeen

1. Pohjois-Savon väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa Pohjois-Savon liitto, joka tarvittaessa myös mahdollistaa väliaikaisen valmistelutoimielimen tukipalvelut, kunnes toimielin itse näistä linjaa.

2. Pohjois-Savon väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet nimetään (16 varsinaista ja 16 varajäsentä) tasa-arvosta annetun lain mukaisesti seuraavasti: - Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri (2 jäsentä + 2 varajäsentä)

- Pohjois-Savon pelastuslaitos (1 jäsen + 1 varajäsen)

- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä (1 jäsen + 1 varajäsen)

(Ylä-Savon SOTE Yhall 20.04.2021 § 75, nimetty jäseneksi Leila Pekkanen ja varajäseneksi terveysjohtaja Eija Jestola)

- Kuopion kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)

- Kysteri - liikelaitos (1 jäsen + 1 varajäsen)

- Varkauden kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)

- Siilinjärven kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Lapinlahden kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Suonenjoen kaupunki (1 jäsen) ja Rautalammin kunta (1 varajäsen).
- Sosiaalitoimen palvelunsa itsenäisesti järjestävien kuntien (Keitele, Pielavesi, Rautalampi, Suonenjoki, Tervo, Vesanto, Kaavi, Leppävirta, Rautavaara ja Tuusniemi) edustuksesta on sovittu näiden kuntien ja kaupungin johtajien kanssa.
- Vaalijalan kuntayhtymä (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Iisalmen kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Kuopion kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Varkauden kaupunki (1 jäsen + 1 varajäsen)
- Siilinjärven kunta (1 jäsen + 1 varajäsen)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen viranhaltijat, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa hallinnosta ja toiminnasta sekä mahdollisuus osallistua valmisteluun (Eri aihealueiden asiantuntijoita, esim. SOTE- palvelut, PELA, talous, HR, juridiikka). Jäsenten tulee varautua käyttämään vähintään 50 % työajastaan väliaikaisen valmistelutoimielimen työhön.

Hyvinvointialueen ja kuntien rajapintojen yhteensovittamisen viranhaltijat (Eri aihealueiden asiantuntijoita, esim. sivistystoimi, HYTE):

Kaikkien Pohjois-Savon kuntien ja kuntayhtymien (jakelu) tulee toimittaa päätös (hyväksyminen/hylkääminen) yllä kuvatusta esityksestä Pohjois-Savon liiton kirjaamoon 1.5.2021 (kirjaamo@pohjois-savo.fi) mennessä. Esityksen hyväksymisen lisäksi, pyydämme teitä tarvittaessa nimeämään esityksen mukaisen jäsenenne ja varajäsenenne toimielimeen. Nimeämisissä teidän on huomioitava osaltanne tasa-arvolain vaatimukset. Tämä esitys on

lähetty samanmuotoisena kaikkiin Pohjois-Savon kuntiin, sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiin, Vaalijalan kuntayhtymään ja Pohjois-Savon pelastuslaitokseen.

Väliaikaiselle valmistelutoimielimelle perustetaan myös oma poliittinen seurantaryhmä, jona toimii maakuntahallituksen POSOTE20 -hankkeelle asettama seurantaryhmä. Seurantaryhmä koostuu maakuntahallituksen ja -valtuuston puheenjohtajistosta ja sairaanhoitopiirin valtuuston ja hallituksen puheenjohtajistosta, täydennettynä niiden poliittisten puolueiden edustajilla, jotka eivät ole näissä luottamustehtävissä edustettuna (tällä hetkellä Vihreiden ja Vasemmistoliiton edustajat).

Strategisten tavoitteiden ja yritysvaikutusten arviointi sekä kuntien päätösten ennakoarviointimenettely

Päätös toteuttaa strategian tavoitetta

2 osaava ja hyvinvoiva iisalmelainen

Palvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti eri toimijoiden kanssa.

Hyvinvointialueiden perustamisella on merkittäviä vaikutuksia

kaupungin toimintaan ja talouteen. Päätöksellä ei ole

yritysvaikutuksia. Pitkällä aikavälillä uudistuksella voi olla vaikutusta ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin.

Lisätietona jaetaan

- 2021/04/01 POSOTE20 infot kuntapäättäjille
- 2021/04/01 Ohje päätöksentekoon
- 2021/04/01 Pohjois-Savon liiton sähköposti Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) perustamiseen liittyvä päätöksenteko huhtikuussa 2021
- 2021/04/01 Esitys VATEn asettamiseksi
- 2021/04/21 Pohjois-Savon liiton pyyntö hyväksynnästä esitykselle Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen

valmistelutoimielimen perustamisesta, Ylä-Savon SOTE
kuntayhtymän yhtymähallituksen 20.4.2021 ptk.ote

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Iisalmen kaupunki hyväksyy yllä kuvatun Pohjois-Savon liiton esityksen Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen perustamisesta sote-uudistusta koskevan lakikokonaisuuden (HE 241/2020 vp) voimaantulon jälkeen (kohdat 1-2).

Iisalmen kaupunki nimeää väliaikaisen valmistelutoimielimen hyvinvointialueen ja kuntien rajapintojen yhteensovittamiseen jäseneksi toimialajohtaja Kirsi-Tiina Ikonen ja varajäseneksi talousjohtaja Eeva Suomalaisen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

2. Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet, otteet

- Pohjois-Savon liitto
- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
- Kiuruveden kaupunki
- Sonkajärven kunta
- Vieremän kunta
- Ikonen Kirsi-Tiina
- Suomalainen Eeva